

HISTORIA PAŃSTWA I PRAWA

Ćwiczenia – sylabus
Studia Stacjonarne Prawa

Rok akademicki 2015/2016

Semestr letni

Grupy: 11, 12

Kod przedmiotu:

23-PR-SM-R1-Hpip

Prowadzący: mgr Marcin Husak
Instytut Historii Państwa i Prawa
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Wrocławski

Wrocław 2016

1. Organizacja zajęć i warunki uzyskania zaliczenia

1.1. Obecność na ćwiczeniach

Ćwiczenia odbywają się w wymiarze 30 godzin w semestrze.

Dopuszcza się nieobecność na czterech godzinach dydaktycznych (4 x 45 min.), która nie podlega zaliczeniu. Każdą następną nieobecność należy zaliczyć na konsultacjach w terminie dwóch tygodni od ustania przyczyny nieobecności. Nieobecność niezaliczona powoduje obniżenie oceny semestralnej o 0,25 stopnia za każdą godzinę dydaktyczną.

Absencja w wymiarze od 16 godzin dydaktycznych w skali semestru skutkuje niedopuszczeniem do kolokwium zaliczeniowego.

1.2. Ocena ciągła podczas zajęć

Student ma prawo i obowiązek czynnego uczestniczenia w zajęciach. Na ćwiczeniach oceniana jest na bieżąco aktywność studentów. Uzyskanie pięciu „+” z aktywności skutkuje podniesieniem oceny semestralnej wyliczonej w sposób określony w pkt. 1.5 o 0,50 stopnia.

Kartkówki (w formie testu jednokrotnego wyboru, odpowiedzi pisemnej na zadane pytania lub polegające na rozwiązaniu przypadku) stanowią niezapowiedzianą formę sprawdzenia wiedzy studenta ze znajomości treści stanowiących podstawę rozważań prowadzonych na poprzednich zajęciach. Mogą one się odbywać podczas każdego zajęcia. Studenci mają obowiązek przygotowywać się do ćwiczeń poprzez zapoznanie z tematyką stanowiącą podstawę bieżących rozważań na zajęciach według harmonogramu zamieszczonego w pkt. 2.

Formę sprawdzenia wiedzy stanowią także odpowiedzi ustne, które mogą być przeprowadzane na wszystkich zajęciach.

Kartkówki oraz odpowiedzi ustne podlegają poprawie, bez względu na uzyskaną ocenę, w terminie dwóch tygodni od ogłoszenia wyników na stronie internetowej Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego lub udzielenia informacji przez prowadzonego podczas zajęć o uzyskanej ocenie.

1.3. Sprawdzian wiadomości

Sprawdzian wiadomości odbędzie się na szóstych zajęciach. Składać się on będzie z trzech części:

- a) piętnastu pytań testowych jednokrotnego wyboru,
- b) jednego pytania opisowego,
- c) jednego kazusu.

Zaliczenie testu (od 51%) stanowi kryterium oceny części opisowej sprawdzianu wiadomości.

Ocena ze sprawdzianu wiadomości zostanie wystawiona na podstawie ilości uzyskanych punktów, zgodnie z przyjętą skalą ocen. Punkty z poszczególnych części sprawdzianu wiadomości podlegają zsumowaniu w celu wystawienia oceny.

Sprawdzian wiadomości uważa się za zaliczony, jeżeli student uzyska z każdej z części co najmniej ocenę dostateczną (3,0). Osoba, która uzyska ze sprawdzianu wiadomości ocenę niedostateczną (2,0) ma prawo przystąpić na konsultacjach do poprawy w terminie dwóch tygodni od ogłoszenia wyników na stronie internetowej Wydziału Prawa Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Poprawa odbywa się w formie ustnej.

1.4. Kolokwium zaliczeniowe

Kolokwium zaliczeniowe odbędzie się na przedostatnich zajęciach. Składać się ono będzie z trzech części:

- a) trzydziestu pytań testowych jednokrotnego wyboru,
- b) dwóch pytań opisowych,
- c) jednego kazusu.

Zaliczenie testu (od 51%) stanowi kryterium oceny części opisowej kolokwium zaliczeniowego.

Ocena z kolokwium zaliczeniowego zostanie wystawiona na podstawie ilości uzyskanych punktów, zgodnie z przyjętą skalą ocen. Punkty z poszczególnych części kolokwium zaliczeniowego podlegają zsumowaniu w celu wystawienia oceny.

Kolokwium zaliczeniowe uważa się za zaliczone, jeżeli student uzyska z części testowej i kazusu oraz każdego pytania w części opisowej, ocenianych odrębnie, co najmniej ocenę dostateczną (3,0). Osoba, która uzyska z kolokwium zaliczeniowego ocenę niedostateczną (2,0) ma prawo przystąpić na konsultacjach do poprawy w terminie

dwóch tygodni od ogłoszenia wyników na stronie internetowej Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Poprawa odbywa się w formie ustnej.

1.5. Ocena semestralna

Ocena semestralna w semestrze letnim stanowi średnią ważoną ocen częściowych, uzyskanych w ciągu semestru, wyliczoną według wzoru:

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n w_i x_i}{\sum_{i=1}^n w_i}, \quad \text{gdzie:}$$

n – oznacza liczbę ocen,

w_i – oznacza wagę oceny,

(w_i dla kolokwium zaliczeniowego wynosi 6, w_i dla sprawdzianu wiadomości wynosi 4, w_i dla kartkówki i odpowiedzi ustnych wynosi 2)

x_i – oznacza ocenę.

Skala ocen:

4,76 – 5,00 bardzo dobry,

4,36 – 4,75 dobry plus,

3,76 – 4,35 dobry,

3,36 – 3,75 dostateczny plus,

3,00 – 3,35 dostateczny,

poniżej 3,00 – niedostateczny.

1.6. Ocena roczna

Ocena studenta jest oceną roczną, uwzględniającą postępy w nauce w semestrze zimowym i letnim. Ocena roczna stanowi średnią arytmetyczną ocen uzyskanych w semestrze zimowym i letnim. Informacja o ocenie semestralnej uzyskanej w semestrze zimowym, w przypadku zmiany prowadzącego, zostanie przekazana osobie, która będzie prowadziła zajęcia w semestrze letnim.

2. Wykaz zagadnień objętych programem nauczania w semestrze letnim

I ćwiczenia – 24 lutego 2016 r.

Informacje wprowadzające.

Zagadnienia ustrojowo-prawne początków polskiej monarchii konstytucyjnej:

- 1) Zasady Konstytucji 3 Maja,
- 2) Władza wykonawcza w Konstytucji 3 Maja,
- 3) Władza ustawodawcza w Konstytucji 3 Maja.

Źródła, omówienie i kazusy.

II ćwiczenia – 2 marca 2016 r.

Zagadnienia ustrojowo-prawne Księstwa Warszawskiego:

- 1) Geneza konstytucji Księstwa Warszawskiego. Cechy konstytucji,
- 2) Władza wykonawcza w konstytucji Księstwa Warszawskiego,
- 3) Władza ustawodawcza w konstytucji Księstwa Warszawskiego,
- 4) Administracja terytorialna w Księstwie Warszawskim.

Źródła, omówienie i kazusy.

III ćwiczenia – 9 marca 2016 r.

Zagadnienia ustrojowo-prawne Królestwa Polskiego ery konstytucyjnej:

- 1) Geneza konstytucji Królestwa Polskiego. Cechy konstytucji,
- 2) Władza wykonawcza w konstytucji Królestwa Polskiego,
- 3) Władza ustawodawcza w konstytucji Królestwa Polskiego,
- 4) Administracja terytorialna w Królestwie Polskim.

Źródła, omówienie i kazusy.

IV ćwiczenia – 16 marca 2016 r.

Zagadnienia ustrojowo-prawne Królestwa Polskiego po upadku Powstania Listopadowego:

- 1) Ograniczanie odrębności Królestwa Polskiego – Statut organiczny z 1832 r.,
- 2) Okres reform Aleksandra Wielopolskiego,
- 3) Likwidacja odrębności Królestwa Polskiego po upadku Powstania Styczniowego.

Źródła, omówienie i kazusy.

V ćwiczenia – 23 marca 2016 r.

Zagadnienia ustrojowo-prawne Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa:

- 1) Geneza Wielkiego Księstwa Poznańskiego,
- 2) Odrębności ustrojowo-prawne Wielkiego Księstwa Poznańskiego,
- 3) Geneza Wolnego Miasta Krakowa,
- 4) Organy Wolnego Miasta Krakowa,
- 5) Administracja terytorialna Wolnego Miasta Krakowa.

Źródła, omówienie i kazusy.

VI ćwiczenia – 30 marca 2016 r.

Model ustrojowo-prawny autonomii galicyjskiej:

- 1) Geneza autonomii galicyjskiej,
- 2) Instytucje autonomii galicyjskiej,
- 3) Samorząd terytorialny autonomii galicyjskiej.

Źródła, omówienie i kazusy.

SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI.

VII ćwiczenia – 6 kwietnia 2016 r.

Kodeksy prawa cywilnego na ziemiach polskich pod zaborami:

- 1) Kodeks Napoleona,
- 2) Kodeks Cywilny Królestwa Polskiego.

Źródła, omówienie i kazusy.

VIII ćwiczenia – 13 kwietnia 2016 r.

Kodeksy prawa cywilnego na ziemiach polskich pod zaborami:

- 1) *Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch* (ABGB),
- 2) *Bürgerliches Gesetzbuch* (BGB).

Źródła, omówienie i kazusy.

IX ćwiczenia – 20 kwietnia 2016 r.

Prawo karne na ziemiach polskich pod zaborami:

- 1) Pruskie i niemieckie prawo karne na ziemiach polskich,
- 2) Prawo karne w Księstwie Warszawskim,
- 3) Prawo karne w Królestwie Polskim,
- 4) Rosyjskie prawo karne na ziemiach polskich,
- 5) Austriackie prawo karne na ziemiach polskich.

Źródła, omówienie i kazusy.

X ćwiczenia – 27 kwietnia 2016 r.

Sprawa polska w czasie I wojny światowej:

- 1) Polskie orientacje polityczne,
- 2) Królestwo Polskie w czasie I wojny światowej,
- 3) Proklamacja z dnia 5 listopada 1916 r.,
- 4) Proces odbudowy państwa polskiego,
- 5) Dzielnicowe i centralne organy władzy państwowej w latach 1918-1921.

Źródła, omówienie i kazusy.

XI ćwiczenia – 4 maja 2016 r.

Rzeczpospolita Polska jako demokratyczne państwo prawne (pod rządami konstytucji marcowej):

- 1) Geneza konstytucji marcowej,
- 2) Naczelne zasady ustroju politycznego w konstytucji marcowej,
- 3) Władza wykonawcza w konstytucji marcowej,
- 4) Władza ustawodawcza w konstytucji marcowej.

Źródła, omówienie i kazusy.

XII ćwiczenia – 11 maja 2016 r.

Konsekwencje ustrojowo-prawne zamachu majowego:

- 1) Geneza zamachu majowego,
- 2) Nowela sierpniowa.

Źródła, omówienie i kazusy.

XIII ćwiczenia – 18 maja 2016 r.

Rzeczpospolita Polska jako państwo autorytarne (pod rządami konstytucji kwietniowej):

- 1) Geneza konstytucji kwietniowej,
- 2) Pozycja i kompetencje prezydenta w konstytucji kwietniowej. Prerogatywy i uprawnienia zwykłe,
- 3) Rząd w konstytucji kwietniowej,
- 4) Sejm i senat w konstytucji kwietniowej.

Źródła, omówienie i kazusy.

XIV ćwiczenia – 25 maja 2016 r.

Unifikacja i kodyfikacja prawa cywilnego w Polsce po odzyskaniu niepodległości (1918-1939):

- 1) Komisja Kodyfikacyjna,
- 2) Kodeks zobowiązań,
- 3) Kodeks handlowy,
- 4) Kodeks postępowania cywilnego.

Źródła, omówienie i kazusy.

KOLOKWIUM ZALICZENIOWE.

XV ćwiczenia – 1 czerwca 2016 r.

Unifikacja i kodyfikacja prawa karnego w Polsce po odzyskaniu niepodległości (1918-1939):

- 1) Kodeks karny,
- 2) Kodeks postępowania karnego.

Źródła, omówienie i kazusy.

UDZIELENIE ZALICZEŃ.

3. Wykaz źródeł do zagadnień ustrojowych

- 1) Ustawa o miastach królewskich z 1791 r.
- 2) Ustawa Rządowa z dnia 3 maja 1791 r.
- 3) Konstytucja Księstwa Warszawskiego z dnia 22 lipca 1807 r.
- 4) Konstytucja Królestwa Polskiego z dnia 27 listopada 1815 r.
- 5) Patent królewski z dnia 15 maja 1815 r. o utworzeniu Księstwa Poznańskiego i odezwa do mieszkańców Wielkiego Księstwa Poznańskiego.
- 6) Konstytucja Wolnego Miasta Krakowa z 1818 r.
- 7) Statut organiczny dla Królestwa Polskiego z 26 lutego 1832 r.
- 8) Statut krajowy Królestwa Galicji i Lodomerii wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, allegat do patentu z 26 lutego 1861 r.
- 9) Proklamacja z dnia 5 listopada 1916 r.
- 10) Dekret Naczelnika Państwa o najwyższej władzy reprezentacyjnej Republiki Polskiej z dnia 22 listopada 1918 r.
- 11) Uchwała Sejmu z dnia 20 lutego 1919 r. O powierzeniu Józefowi Piłsudskiemu dalszego sprawowania Urzędu Naczelnika Państwa.
- 12) Ustawa z 17 marca 1921 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
- 13) Ustawa z 2 sierpnia 1926 r., zmieniająca i uzupełniająca Konstytucję Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1921 r.
- 14) Ustawa Konstytucyjna z dnia 23 kwietnia 1935 r.

4. Zalecana literatura

4.1. Literatura podstawowa

- 1) Juliusz Bardach, Bogusław Leśnodorski, Michał Pietrzak, *Historia ustroju i prawa polskiego*, Warszawa 1993.
- 2) Tadeusz Maciejewski, *Historia ustroju i prawa sądowego Polski*, Warszawa 2011.

4.2. Literatura uzupełniająca

- 1) Piotr Jurek, *Historia państwa i prawa polskiego. Źródła prawa, sądownictwo. Zarys wykładu*, Wrocław 1998.

4.3. Wybory tekstów źródłowych

- 1) Franciszek Połomski, Piotr Jurek, *Historia państwa i prawa Polski. Źródła*, Wrocław 1998.